

Uvodnik

David Ožura, urednik revije *Onkologija* in vodja Strokovne knjižnice za onkologijo

Letos mineva 27 let, odkar je revija *Onkologija* začela izhajati. Ob njeni jubilejni 20. obletnici leta 2017 je urednikovanje strokovno-znanstvenega časopisa za zdravnike prevzelo novo uredništvo. Za glavnega urednika je bila imenovana Vaneja Velenik, poleg nje pa dve urednici, Jasna But Hadžič in Vesna Zadnik, ter David Ožura, sprva kot tehnični urednik, od leta 2022 kot urednik.

Novo uredništvo je nadaljevalo osnovno poslanstvo revije svojih predhodnikov¹: redno objavljane strokovnih prispevkov, s katerimi bo revija pomagala zdravnikom, da bodo kar najhitreje dobili nove informacije in se seznanili s pomembnimi smermi razvoja stroke, posebej tistimi, ki jih potrebujejo za razumevanje in prakso pri svojem strokovnem delu². Hkrati pa si je zadalo nekaj novih nalog: sodobno oblikovno prenovu revije in spletno prenovu revije, odprtodostopno publiciranje rezultatov raziskav v skladu z načeli odprte znanosti, zagotovitev dodatnega (so)financiranja izhajanja revije ter uvrstitev/indeksiranje revije v mednarodne bibliografske zbirke.

V letu 2017 je bila prenovljena celostna grafična podoba revije, leto pozneje tudi spletne strani revije (<https://revijaonkologija.si>), na katerih so podrobneje predstavljeni namen in cilji revije, uredništvo in uredniški odbor, recenzentski postopek, uredniška politika, etični standardi ter navodila avtorjem za pripravo in predložitev prispevkov. Uredniška politika revije pri svojem delu sledi priporočilom in standardom Mednarodne organizacije urednikov medicinskih časopisov (ICMJE), Odbora za etiko objavljanja (COPE) in Odbora za etiko objavljanja Mednarodnega združenja urednikov medicinskih revij (WAME). Pred objavo so vsi prispevki strokovno pregledani v postopku dvojno slepe zunanje recenzije.

Novo uredništvo sledi priporočilom in zahtevam slovenskih in evropskih raziskovalnih politik glede priprave znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov³. Revija *Onkologija* je za svoje uredniško delo in odprtodostopno publiciranje konec leta 2018 začela uporabljati programsko opremo Open Journal System (OJS). Revija je zasnovana kot odprtodostopna revija, ki izhaja v skladu s pogoji licence Creative Commons Attribution CC-BY 4.0 (priznanje avtorstva). Članki so z dnem objave brezplačno dostopni na njeni spletni strani in trajno arhivirani v Digitalnem repozitoriju raziskovalnih organizacij Slovenije (DIRROS) in re-

pozitoriju Digitalne knjižnice Slovenije (dLib.si). Vsak prispevek je opremljen z DOI, tj. alfanumerično oznako v mednarodnem sistemu za identifikacijo elektronskih publikacij in njihovih sestavnih delov. Z odprtim dostopom do celotnih besedil spodbuja revija prosto dostopnost raziskav in pospešuje globalno izmenjavo znanja. Izdaja revije v slovenskem jeziku ima pomembno vlogo pri razvoju in bogatitvi slovenske medicinske terminologije. Kolofon, kazalo, naslovi prispevkov, povzetki in ključne besede so prevedeni v angleščino. Revija *Onkologija* podpira tudi odprt dostop do raziskovalnih podatkov – shranitev podatkov v repozitorij in »odprt dostop, kolikor je mogoče, in zaprt dostop, kolikor je nujno, do raziskovalnih podatkov prek repozitorija.

Izdajanje revije od leta 2019 finančno podpira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS)⁴. Izhajanje revije se financira tudi z oglaševanjem. Oglasi v reviji niso povezani z uredniškimi odločitvami in so ločeni od objavljene vsebine.

Novo uredništvo si je zastavilo tudi cilj uvrstitve revije v pomembnejše mednarodne bibliografske zbirke. Nekatere izmed teh bibliografskih zbirk vsebujejo tudi citatne indekse, ki se uporabljajo kot merila kvantitativnega vrednotenja znanstvene in strokovne uspešnosti.

- Zbirka Directory of Open Access Journals: uredništvo revije je v začetku leta 2019 prejelo pozitiven odgovor glede vključitve revije v mednarodno zbirko recenziranih odprtodostopnih znanstvenih revij Directory of Open Access Journals (DOAJ). Po metodologiji ARIS je revija *Onkologija* s tem postala uvrščena na seznam BIBLIO-A, objava znanstvenega prispevka v njej se uvršča v kategorijo C (revije, ki so vključene v mednarodne zbirke podatkov) in je vredna 30 točk. Za izvolitve v naziv (habilitacije) se objava znanstvenega prispevka uvršča v IV. skupino (ostale recenzirane revije) in je vredna 2 točki.
- Zbirka Emerging Sources Citation Index: Clarivate Analytics, ki vzdržuje informacijski servis Web of Science, je septembra 2019 uvrstil revijo *Onkologija* v mednarodno zbirko Emerging Sources Citation Index (ESCI). Zbirka ESCI je del zbirke Web of Science Core Collection ter vsebuje bibliografske podatke z izvlečki prispevkov revij lokalnega pomena in novo nastajajočih znanstvenih področij.

¹Nekdanji odgovorni uredniki revije *Onkologija* so bili prof. dr. Rastko Golouh (1997–2001), prof. dr. Zvonimir Rudolf (2002–2009), prof. dr. Marjetka Uršič Vrščaj (2009–2012) in prof. dr. Zvonimir Rudolf (2012–2016), nekdanji uredniki revije pa prof. dr. Matej Bračko (1997–2001), prof. dr. Margareta Strojman Fležar (2002–2003), prof. dr. Marjetka Uršič Vrščaj (2004–2009) in prof. dr. Zvonimir Rudolf (2009–2012).

²Golouh R. Uvodnik. *Onkologija* 1997; 1(1): 3.

³Slovenska določila o odprti znanosti so v skladu z določili Evropske komisije, tj. z Evropskim raziskovalnim prostorom (European Research Area, ERA) ter vključujejo predvsem takojšen odprt dostop do rezultatov raziskav, odgovorno vrednotenje raziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti in vključevanje zainteresirane javnosti v znanstvenoraziskovalno delo. Upoštevanje načel odprte znanosti je vključeno v 6. poglavje Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30) in v Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID). Izvedbo in vzpostavitev ekosistema odprte znanosti pa podrobneje določata Uredba o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti in Akcijski načrt za odprto znanost.

⁴42. člen ZZrIDa določa, da morajo znanstvene revije izdajatelj s sedežem v RS in zamejstvu, ki vsebujejo recenzirane članke in je njihovo izdajanje v celoti financirano iz državnih virov, zagotoviti odprt dostop do svojih vsebin.

- Pečat Directory of Open Access Journals: revija Onkologija je kot druga slovenska revija poleti 2020 dobila pečat Directory of Open Access Journals (DOAJ Seal). Pečat je podeljen revijam, ki se držijo najboljših praks pri objavljanju v odprtem dostopu. Za dodelitev pečata mora uredniška politika revije izpolnjevati pogoje glede dostopnosti, odprtosti, najdljivosti, trajnega hranjenja, ponovne uporabe in pravic avtorjev. S tem revija Onkologija zgledno izpolnjuje pogoje nacionalne strategije Republike Slovenije, ki govori o odprtem dostopu do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov, ter sledi Načrtu S, katerega koordinator je Science Europe in ga je sprejela tudi Agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS.
- Zbirka Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature: revijo je leta 2020 začela indeksirati zbirka Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature (CINAHL), ki jo redno vzdržuje EBSCO Information Services. CINAHL je največja in najpomembnejša zbirka strokovnih in znanstvenih revij s področja zdravstvene nege in sorodnih ved.
- Journal Citation Indicator: junija 2023 je revija Onkologija v izdaji Poročila o citiranju revij (Journal Citation Reports - JCR) za leto 2022 prejela Journal Citation Indicator (JCI), novi kazalnik citiranosti revije. Nova metrika za normalizacijo uporablja tri pomembne vidike, in sicer raziskovalno področje, vrsto/tipologijo dela in leto njegove objave. Ta novi pristop zagotavlja enostavnejšo razlago in primerjavo ter dopolnjuje dosedanje metrike revij. Kazalnik JCI se izračunava za vse revije v zbirki Web of Science Core Collection (zbirkah SCIE, SSCI, ESCI in AHCI).
- Dejavnik vpliva revije: junija 2023 je revija v izdaji Poročila o citiranju revij za leto 2022 prvič prejela tudi dejavnik vpliva revije (Journal Impact Factor - JIF). Revije indeksirane v zbirkah AHCI in ESCI, ki so junija 2023 prvič prejele JIF za leto 2022, do naslednje objave JIF za 2023 v juniju 2024, še ne bodo razvrščene v kategorije in četrtine. To razvrščanje pa je poleg dejavnika vpliva revije osnova za izračun točk v SICRIS-u. Obstoječi pravilnik in bibliografska merila znanstvene in strokovne uspešnosti Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije ter prav tako habilitacijski pravilniki zato (zaenkrat) upoštevajo samo dejavnike vpliva revij, ki so uvrščene v zbirki SCIE in SSCI. Tako bomo, s stisnjenimi pestmi v upanju na še višje vrednotenje objave prispevka v reviji Onkologija, morali še malo počakati.

Od leta 2017 je bilo v reviji objavljenih 21 izvornih znanstvenih člankov, 6 preglednih in 6 kratkih znanstvenih člankov, 40 strokovnih člankov, 7 prikazov primerov ter 29 smernic.

S tokratno, decembrsko številko uredništvo začenja tudi **spremenjeni način distribucije tiskanega izvoda revije**. Do zdaj ste bralci tiskano revijo prejeli prek distribucije Zdravniške zbornice Slovenije skupaj z revijo ISIS, zdaj pa Onkološki inštitut vzpostavlja samostojno distribucijo. Vse zainteresirane bralce uredništvo prosi, da izpolnite obrazec (naročilnico), ki je dosegljiv na spletni strani <https://narocnina.revijaonkologija.si/>.

Zaposleni na Onkološkem inštitutu ne potrebujejo izpolnjevati naročilnice, saj bodo tiskane izvode revije še naprej redno prejeli na njihovo delovno mesto.

ONKOLOGIJA

strokovno-znanstveni časopis za zdravnike

ONKOLOŠKI INŠTITUT
INSTITUTE OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

NAROČI SE NA TISKANO IZDAJO

Naročnina na tiskani izvod revije Onkologija je namenjena izvajalcem zdravstvene dejavnosti / storitev (zdravstvenim delavcem in zdravstvenim sodelavcem) in je za njih brezplačna.

Revija Onkologija obravnava različna področja onkologije, zlasti primarno in sekundarno preventivo malignih tumorjev, njihovo zgodnje odkrivanje ter zdravljenje, rehabilitacijo in paliacijo pri onkoloških bolnikih, pa tudi socialne in etične probleme. S strokovno pregledanimi prispevki revija ozavešča klinične zdravnike in jih seznanja z najnovejšimi informacijami in glavnimi smernicami razvoja njihove stroke. Izdajatelj revije je Onkološki inštitut Ljubljana.

Naročilnica je dosegljiva na spletni strani:

<https://narocnina.revijaonkologija.si/>

